

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

**Comisia pentru drepturile omului, culte
și problemele minorităților naționale**

SINTEZA

lucrărilor comisiei din data de 16 decembrie 2013

Pe data de 16 decembrie 2013, a avut loc - în prima parte lucrărilor Comisiei - a ședința comună a Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale împreună cu Comisia juridică, de disciplină și imunități pentru dezbateră în vederea întocmirii unui raport comun asupra: Propunerii legislative privind înființarea Consiliului Național pentru Prevenirea și Combaterea Torturii (Pl-x 423/2013).

Din partea Comisiei pentru drepturile omului, culte și problemele minorităților naționale au participat un număr de 10 deputați din numărul total de 13. Astfel, au fost prezenți domnii deputați: Nicolae Păun, Tudor Ciuhodaru, Markó Attila-Gabor, Ioan-Sorin Roman, Dorel-Gheorghe Căprar, Ion Cristinel Marian, Claudiu-Andrei Tănăsescu,

Mircea Lubanovici, Remus-Florinel Cernea, precum și dna deputată Tamara-Dorina Ciofu. Au fost absenți: dl deputat Dan-Ștefan Motreanu - din Grupul parlamentar al PNL, precum și domnii deputați Radu Stroe și Mihai-Alexandru Voicu - din Grupul parlamentar al PNL - care sunt membri ai Guvernului.

Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare înființarea Consiliului Național pentru Prevenirea și Combaterea Torturii, autoritate administrativă autonomă care are - ca principală atribuție - examinarea în mod regulat a tratamentului aplicat persoanelor private de libertate, în conformitate cu legislația internă și cu actele internaționale la care România este parte.

Consiliul Legislativ, conform avizului cu nr.1049 din 27 septembrie 2013, a avizat favorabil propunerea legislativă, cu observații și propuneri.

Comisia pentru apărare, ordine publică și siguranță națională a examinat propunerea legislativă în ședința sa din data de 28 noiembrie 2013 și a hotărât, cu unanimitate de voturi, avizarea negativă a inițiativei legislative, conform adresei cu nr. 4c-12/403/2013.

Comisia pentru egalitate de șanse pentru femei și bărbați a avizat favorabil inițiativa legislativă în ședința sa din data de 10 decembrie 2013, cu majoritate de voturi, conform adresei cu nr. 37/483 din 11 decembrie 2013.

Comisia pentru administrație publică, amenajarea teritoriului și echilibru ecologic a avizat negativ propunerea legislativă în ședința sa

din data de 10 decembrie 2013, cu majoritate de voturi, conform adresei cu nr. 4c-11/1360 din 11 decembrie 2013.

Avocatul Poporului a informat membrii celor două comisii sesizate în fond cu privire la faptul că, în prezent, la Ministerul Justiției, se află - în curs de elaborare - un proiect de lege, având obiectul de reglementare similar cu cel al prezentei inițiative legislative,.

În urma dezbaterii, membrii celor două comisii sesizate în fond au hotărât, cu majoritate de voturi (un vot “împotrivă” și 22 voturi „pentru”), să propună plenului Camerei Deputaților un raport de respingere a propunerii legislative privind înființarea Consiliului Național pentru Prevenirea și Combaterea Torturii, întrucât Ministerul Justiției elaborează un proiect de lege cu obiect de reglementare similar cu cel al inițiative legislative în dezbateră.

În a doua parte a lucrărilor Comisiei, a avut loc ședința comună a *Subcomisiei pentru monitorizarea respectării drepturilor persoanelor private de libertate* și a *Subcomisiei pentru egalitate de tratament și nediscriminare* în cadrul *Grupului parlamentar de lucru pentru combaterea infracțiunilor motivate de ură*.

Prima parte a ședinței a fost condusă de domnul deputat Dorel Gheorghe Căprar, președintele Subcomisiei pentru monitorizarea respectării drepturilor persoanelor private de libertate și coordonator al Grupului, având următoarea ordine de zi:

1. Situația statistică a locurilor din penitenciarele pentru adulți; gradul de ocupare;

2. Tipologia infracționalității și a criminalității (gravitatea infracțiunilor).

Au fost prezenți membrii Subcomisiilor, doamna deputat Tamara Dorina Ciofu și domnul deputat Remus Cernea.

În calitate de invitați au participat domnul Comisar Șef Claudiu Cătălin Bejan, Director General al Administrației Naționale a Penitenciarelor (ANP) și domnul Marian Cornel - Comisar Șef.

Partea a doua a ședinței a fost condusă de doamna deputat Tamara Dorina CIOFU, președintă a Subcomisiei pentru egalitate de tratament și nediscriminare, având pe ordinea de zi:

1. Situația creată prin mesajele colindului Ansamblului „Dor transilvan”, din data de 6 decembrie 2013, difuzat la lansarea canalului TVR3;

2. Atitudinea și mesajele transmise în spațiul public de către domnul Lucian Augustin Bolcaș, candidatul propus de Senat candidatul propus de Senat pentru funcția de judecător la Curtea Constituțională a României.

În calitate de invitați, la ședința Subcomisiei pentru egalitate de tratament și nediscriminare, au participat domnul Asztalos Csaba Ferenc, Președinte al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, doamna Ana Bărbulescu, cercetător științific, în cadrul Institutului Național pentru Studierea Holocaustului din România "Elie Wiesel" și domnul Mircea Lupu, Comisar Șef în cadrul Inspectoratului General de Poliție.

Domnul deputat Dorel Gheorghe Căprar a arătat că pornind de la unul din obiectivele menționate la constituirea Subcomisiei, aceasta cooperează cu Administrația Națională a Penitenciarelor (ANP) care furnizează o radiografie a sistemului penitenciarelor și a funcționării acestuia, stabilindu-se astfel un mecanism bidirecțional de comunicare și cooperare.

Ca urmare i s-a dat cuvântul domnului Comisar Șef de penitenciare Claudiu Cătălin Bejan, care a prezentat situația celor 45 de locuri de deținere subordonate ANP.

La data 13 decembrie 2013 (când s-a adresat invitația de participare la ședință), se aflau în aceste centre 33.462 persoane private de libertate și alte 91 persoane aflate în întreruperea executării pedepsei. (De menționat, că locurile de deținere cuprind 32 de penitenciare, 4 penitenciare de minori și tineri, 6 penitenciare spital, 2 centre de reeducare și o școală de pregătire a agenților de penitenciare). OMJ 433/2010 privind normele minime de cazare în penitenciarele din România prevede pentru persoanele private de libertate arestate preventiv, cele din regimurile de maximă siguranță și închis, minorii și tinerii indiferent de regimul de executare, o suprafață de 4 metri pătrați, iar pentru cele din regimurile deschis și semideschis un volum de 6 m pătrați aer.

Acești indicatori sunt valabili pentru infrastructura existentă de unde rezultă o capacitate de cazare totală de 29.387 locuri, deci ANP se confruntă cu un deficit general de 4.075 locuri.

Deși prin Legea 109/2009, pentru ratificarea Protocolului opțional, adoptat la New York la 18 decembrie 2002 și aderarea la Convenția împotriva torturii și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante, conform art. 24 paragraful 1 din Protocolul opțional România declară că amână cu 3 ani punerea în aplicare a obligațiilor referitoare la mecanismele naționale de prevenire a torturii în locurile de detenție este nevoie să se asigure o suprafață minimă de 4 metri pătrați/persoană, indiferent de regimul de executare a pedepsei. Astfel, rezultă că urmarea va fi o accentuare a deficitului de locuri de cazare, deoarece capacitatea de cazare a sistemului penitenciar românesc se limitează la aproximativ 18.963, deci, un deficit de 14.499 locuri.

În ceea ce privește repartizarea efectivelor în funcție de vârstă și sex, situația este astfel: 513 minori, 1646 tineri (vârste între 18-21 ani) și 31.303 adulți. În ceea ce privește naționalitatea, în proporție de 91% au naționalitate română, 6% sunt deținuți auto-declarați de etnie rromă, 2% de etnie maghiară și 1% au naționalitate turcă.

În ceea ce privește durata condamnării, pedepsele privative de libertate au ponderile cele mai mari se remarcă la următoarele categorii:

- între 1-3 ani (23,09%) ;
- 3-5 ani (29,72%);
- 5-10 ani (26,36%);

Deci, 55,44% execută pedepse privative de libertate cu durata de până la 5 ani.

Potrivit criteriului legat de tipologia infracționalității, prevalența o au infracțiunile contra patrimoniului -52%- din care 34% au fost

săvârșite cu violență. Un procent semnificativ, de 29%, o reprezintă infracțiunile contra persoanei.

Alt aspect care trebuie semnalat este cel al infracțiunilor privind drogurile care este mai crescut în rândul femeilor 12%- comparativ cu 4% în populația generală.

În ceea ce privește fenomenul recidivei după executarea unei pedepse cu închisoare, estimările în România sunt greu de făcut, dar prin studiile specifice și proiectele de anvergură inițiate și efectuate de ANP, ar fi de circa 40-45% în primul an după eliberare.

Conform analizelor efectuate în ultimii trei ani, se poate prezuma că, în România, în primii 2 ani după eliberare, rata de reîncarcerare este de aproximativ 35-40%.

În continuare, domnul deputat Dorel Gheorghe Căprar a arătat că este necesară îmbunătățirea cadrului legislativ și armonizarea cu legislația UE în vigoare. Astfel, în primul semestru al anului 2014, se va desfășura procesul de reglementare a Deciziei cadru a Consiliului 2008/913/JHA din 28 noiembrie 2008 privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal.

Totodată în cadrul prezentării obiectivelor Grupului parlamentar de lucru privind combaterea infracțiunilor motivate de ură un aspect esențial a fost acela de implicarea a cetățenilor în dezbaterile publice și a identificării de strategii eficiente pentru creșterea conștientizării față de efectele negative ale discursurilor care incită la ură și a incriminării

severe a infracțiunilor comise din ură în legislația Uniunii Europene și a statelor membre.

În acest sens au fost prezentate și propunerile făcute la Conferința organizată de Agenția UE pentru drepturile fundamentale care a avut ca punct central combaterea infracțiunilor motivate de ură, motiv pentru care s-a și constituit acest grup, pornind de la o realitate care nu poate fi tăgăduită și anume cel al tendințelor populiste și extremiste din Europa, în special în rândul tinerilor.

Astfel, una din preocupări va fi legată de combaterea discriminării și incluziunea socială a copiilor și minorilor care sunt eliberați din centrele de re-educare și din penitenciare dar și a celor adulți, aceștia sunt supuși unor forme de discriminare, excluși și tratați cu ură de către comunitatea cărora aparțin datorită trecutului infracțional.

Un aspect vizat a fost și cel al educației pentru cunoașterea drepturilor de către cei care fac parte din grupuri vulnerabile și anume:

- Directiva 2012/29/EU din 25 octombrie 2012, de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității;
- Directiva privind serviciile mass-media audiovizuale (SMA (2010/13/EU));
- Protocolul Adițional la Convenția asupra crimelor care au loc în spațiul virtual (cyber-crimes) elaborată de Consiliul Europei.

Dat fiind contextul discuției privind egalitatea de tratament și nediscriminare, conducerea ședinței a fost preluată de doamna deputat Tamara Dorina CIOFU, președinta Subcomisiei cu același nume care a

arătat că scopul esențial al subcomisiei este apărarea drepturilor persoanelor care sunt supuse oricăror forme de discriminare și a celor cărora li se încalcă principiul egalității de tratament (conform Directivei 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane). Totodată se urmărește consolidarea dialogului instituțional.

Anul 2014 este anul alegerilor pentru Parlamentul European care trebuie perceput ca un proces de participare cetățenească cu un impact direct asupra vieții lor în următorii 5 ani.

UE dorește să rămână un actor credibil și influent, de aceea trebuie să își consolideze acțiunile externe prin politici consistente și prin continuarea procesului de extindere și de promovare activă a valorilor democratice în tot spațiul european.

Doamna deputat Ciofu a subliniat necesitatea de a susține toate acțiunile și inițiativele care au ca obiectiv protejarea statului de drept și valorile fundamentale europene, în baza unei abordări nediscriminatorii și a unui cadru echitabil de raportare față de toate statele membre. Totodată trebuie să intensificăm eforturile pentru descurajarea tendințelor populiste și xenofobe vizibile în Europa.

Cu atât mai mult, prezența în spațiul public românesc a mesajelor antisemite, a discursurile care incită la ură acțiunile la adresa unor grupuri minoritare sau vulnerabile trebuie combătute cu fermitate

În urma dezbaterilor și a analizei informațiilor, membrii subcomisiei au ajuns la o serie de concluzii și au făcut unele propuneri pentru sesiunea legislativă din ianuarie 2014.

Doamna deputat Tamara Dorina Ciofu a arătat că în ceea ce privește recidiva în cazul minorilor există o serie de riscuri care pot fi diminuate numai prin educație preventivă și prin implicarea comunităților locale.

Astfel, s-a constatat că principalele cauze care duc la recidivă sunt: nivelul intelectual diminuat al minorilor asistați, riscul de reiterare a conduitei delincvente care depinde și de factori conjuncturali cum sunt cei socio-economici (pauperitatea, familii monoparentale sau dezorganizate, slabă rețea de suport). Totodată, în timpul internării în penitenciar, se creează un anumit standard de viață pentru minorii și tinerii asistați pe care mulți dintre aceștia nu-l vor putea atinge după liberare. Acest lucru creează tensiuni intrapersonale în perioada pregătirii pentru liberare care se pot manifesta voluntar sau involuntar într-o serie de conduite neadecvate, crescând riscurile unei recidive.

Domnul deputat Remus Cernea, pornind de la necesitatea creșterii capacității de cazare în penitenciare a propus organizarea în cadrul Comisiei și a Grupului de combatere a infracțiunii motivate de ură, a unei dezbateri publice privind oportunitatea unor grațieri sau amnistii precum și a condițiilor și a modului în care ar putea fi aplicată eficient această măsură. Această propunere a fost susținută și de ceilalți participanți.

În concluzie, aspectul cel mai important este educația, educația pentru prevenire, combatere, pentru acceptarea și nondiscriminarea categoriilor vulnerabile și integrarea lor socială, astfel că se impune o

dezbateri publică, pe teme specifice, privind multiplele fațete ale unei Strategii Naționale de Incluziune Socială.

PREȘEDINTE

deputat Nicolae Păun

Întocmit: consilier Marcela Monica Stoica
consilier Valentin-Laurențiu Gheorghiu